УДК 364.3:316.42
DOI:10.32782/2415-8240-2026-109-2-964-977

МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНСТРУМЕНТІВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

MODERNIZATION OF STATE SUPPORT MEASURES FOR THE POPULATION IN THE CONTEXT OF SOCIO-ECONOMIC TRANSFORMATIONS

Яковин Микола Миколайович,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Уманський національний університет
ORCID: https://orcid.org/0009-0009-5249-6179

Mykola Yakovyn,
Uman National University

Стаття присвячена дослідженню сучасних підходів до модернізації інструментів державної підтримки населення в контексті соціально-економічних трансформацій. Охарактеризовано основні фінансові, соціальні, організаційні та адміністративні інструменти державної підтримки, визначено особливості їх застосування та ключові обмеження, що знижують результативність системи соціального захисту. Акцентовано увагу на впливі повномасштабної війни на зміну структури соціальних ризиків, зростання соціальної вразливості населення та посилення навантаження на механізми державної підтримки. Проаналізовано динаміку основних соціальних стандартів і параметрів державної підтримки населення України у 2019-2025 рр. Визначено основні проблеми чинного інструментарію, зокрема недостатню адресність окремих видів допомоги, складність процедур отримання підтримки, фрагментарність інституційної взаємодії, недостатню адаптивність та нерівномірність цифрової доступності.

Обґрунтовано перспективні напрями модернізації інструментів державної підтримки населення, що передбачають удосконалення критеріїв ідентифікації отримувачів допомоги, розвиток інтегрованих інформаційних систем, спрощення процедур доступу, автоматизацію призначення окремих видів підтримки, посилення міжвідомчої координації та системного моніторингу результативності соціальних програм. Встановлено, що реалізація зазначених напрямів сприятиме формуванню більш гнучкої, адресної, доступної та результативної моделі державної підтримки населення.

Ключові слова: державна підтримка населення, соціальна політика, соціальний захист, соціально-економічні трансформації, модернізація, адресність, доступність, результативність, соціальні ризики, цифровізація, соціальні стандарти.

The article is devoted to the study of contemporary approaches to the modernization of state support measures for the population in the context of socio-economic transformations. The relevance of the research is determined by the increasing complexity of social risks, changes in employment and income structures, demographic imbalances, the growing need for rapid response to crisis phenomena, and the limited capacity of public resources. Particular attention is paid to the impact of the full-scale war on the transformation of the social protection system, the emergence of new categories of support recipients, and the growing demand for more flexible, targeted and accessible mechanisms of public assistance.

The study characterizes the main financial, social, organizational and administrative instruments of state support and identifies the specific features of their practical application. The key limitations of the current support system are systematized, including insufficient targeting of certain types of assistance, complicated access procedures, fragmentation of institutional interaction, limited adaptability of support measures to rapidly changing socio-economic conditions, uneven digital accessibility, and insufficient focus on the actual socio-economic outcomes of support programs.

The dynamics of the main social standards and parameters of state support for the population of Ukraine in 2019-2025 are analyzed. The obtained results indicate nominal growth in the key social standards during the analyzed period; however, the uneven dynamics of individual indicators confirms that improving the effectiveness of state support cannot be limited solely to increasing the amount of social payments or revising statutory standards. It requires a broader modernization of the mechanisms used to identify the needs of recipients, provide access to assistance, exchange information between institutions, and evaluate the results of social programs.

The article substantiates the priority directions for modernizing state support measures, including the improvement of criteria for identifying assistance recipients, the development of integrated information systems, simplification of access procedures, automation of the assignment of certain types of assistance, strengthening interagency coordination, and the introduction of systematic monitoring of the effectiveness of social programs. It is concluded that the implementation of these measures can contribute to the formation of a more flexible, targeted, accessible and results-oriented model of state support, better adapted to contemporary socio-economic challenges and the actual needs of the population.

Key words: state support for the population, social policy, social protection, socio-economic transformations, modernization, targeting, accessibility, effectiveness, social risks, digitalization, social standards.

Вступ. Сучасні соціально-економічні трансформації суттєво змінюють умови функціонування системи державної підтримки населення, посилюючи вимоги до її гнучкості, адресності, доступності та результативності. Зміни у структурі зайнятості та доходів населення, посилення соціальних ризиків, демографічні дисбаланси, зростання потреби в оперативному реагуванні на кризові явища та обмеженість бюджетних ресурсів актуалізують необхідність

перегляду традиційних підходів до надання державної підтримки. За таких умов особливого значення набуває удосконалення інструментів її реалізації з орієнтацією на реальні потреби одержувачів та досягнення конкретних соціально-економічних результатів.

Чинна система державної підтримки населення поєднує різні форми, методи та інструменти, однак їх практичне застосування не завжди забезпечує належний рівень адресності, своєчасності та ефективності. Окремі інструменти характеризуються недостатньою узгодженістю, складністю доступу, фрагментарністю інформаційного забезпечення та обмеженими можливостями оцінювання фактичного результату їх застосування. Це зумовлює потребу в модернізації підходів до формування та використання інструментарію державної підтримки населення, зокрема через удосконалення механізмів ідентифікації потреб, цифровізацію процедур, посилення міжвідомчої взаємодії та запровадження більш чітких критеріїв результативності.

У контексті соціально-економічних трансформацій модернізація інструментів державної підтримки має розглядатися як процес їх адаптації до нових викликів і потреб населення. Йдеться про підвищення здатності системи оперативно реагувати на зміни соціально-економічного середовища, забезпечувати доступність підтримки для цільових груп і водночас раціонально використовувати публічні ресурси. Саме тому актуальним є дослідження сучасного інструментарію державної підтримки населення, виявлення проблем його застосування та визначення перспективних напрямів модернізації.

Огляд літератури. Проблематика модернізації державної підтримки населення розглядається у наукових працях крізь призму трансформації системи соціального захисту, цифровізації, інституційного розвитку та адаптації до сучасних соціально-економічних викликів. Особливості функціонування соціального захисту в умовах воєнної агресії, повоєнного відновлення та євроінтеграції досліджено у праці І. Дернової, Т. Боровик, Л. Данилевської та Л. Долоки [1]. Питання цифровізації соціальної сфери та її значення для підвищення ефективності державного управління висвітлено А. Жаворонком та І. Лопащук [2]. Методичні аспекти оцінювання ризиків та результативності управлінських рішень розглянуто І. Малиш [3].

Окремі аспекти застосування інформаційних технологій, реагування на сучасні виклики та трансформації механізмів соціально-економічного розвитку висвітлено у працях М. Мальованого, О. Прокопчук, Ю. Уланич [4], О. Непочатенко, О. Прокопчук, М. Мальованого [5], І. Охріменка [6] та О. Пономаренко [7]. Проблематика соціальної роботи, фінансового забезпечення та розвитку системи соціальної підтримки на інституційному рівні представлена у дослідженні О. Прокопчук, С. Соколюка, М. Коротєєва, Н. Бондаренко [8], тоді як особливості функціонування системи соціального захисту населення та роль держави в її забезпеченні досліджено О. Прокопчук, Н. Бондаренко, Ю. Уланич, О. Фротер та І. Андрусішиною [9]. Сучасні тенденції трансформації соціального захисту населення України узагальнено О. Тихою [10], а питання забезпечення

стійкості системи соціальної підтримки в умовах кризових явищ розкрито Л. Черенько, А. Реут та Ю. Клименко [11].

Вагомий внесок у дослідження напрямів адаптації та модернізації соціальної політики в умовах війни зроблено міжнародними організаціями. У матеріалах OECD окреслено підходи до формування інклюзивної моделі соціальної політики та підтримки населення в умовах відновлення України [12]. У дослідженні Світового банку проаналізовано вплив повномасштабної війни на добробут населення, бідність, зайнятість і потребу в державній підтримці [13]. Практичні аспекти використання грошових трансфертів та оцінювання їх ефективності висвітлено у дослідженні UNICEF [14], тоді як проблеми підтримки малозабезпечених сімей, адресності допомоги та напрями вдосконалення відповідних механізмів розглянуто в аналітичних матеріалах UNICEF [15].

Водночас потребують подальшого опрацювання питання комплексної модернізації інструментів державної підтримки населення з урахуванням їх адресності, доступності, адаптивності та результативності в умовах тривалих соціально-економічних трансформацій.

Метою статті є дослідження сучасних підходів до модернізації інструментів державної підтримки населення та визначення напрямів підвищення їх результативності в умовах соціально-економічних трансформацій. Для досягнення поставленої мети передбачено такі завдання: охарактеризувати сучасний інструментарій державної підтримки населення та особливості його застосування; виявити основні проблеми та обмеження чинних механізмів надання державної підтримки; визначити перспективні напрями модернізації інструментів підтримки з урахуванням сучасних соціально-економічних змін; окреслити можливості підвищення адресності, доступності та результативності державної підтримки населення.

Методика досліджень. У дослідженні використано загальнонаукові та спеціальні методи: аналіз і синтез, порівняння, узагальнення, системний та структурно-функціональний підходи. Для оцінювання динаміки соціальних стандартів і параметрів державної підтримки населення у 2019-2025 рр. застосовано статистичний і графічний методи, а для систематизації проблем і визначення напрямів модернізації – методи групування, логічного узагальнення та наукової абстракції.

Під час підготовки рукопису ШІ-асистовані технології ChatGPT (OpenAI) використовувалися виключно для перевірки правильності, мовної коректності та академічного стилю англомовної анотації. Зміст анотації, її наукове наповнення та відповідність результатам дослідження визначені автором. Після використання інструмента текст було перевірено та відредаговано автором, який несе повну відповідальність за зміст рукопису.

Результати досліджень. У сучасних умовах соціально-економічних трансформацій особливої актуальності набуває питання модернізації інструментів державної підтримки населення. Зміна характеру соціальних ризиків, потреб населення та умов реалізації соціальної політики зумовлює

необхідність переосмислення підходів до застосування наявних інструментів підтримки та визначення напрямів їх подальшого вдосконалення.

Сучасний інструментарій державної підтримки населення охоплює сукупність фінансових, соціальних, організаційних та адміністративних засобів, за допомогою яких держава забезпечує реалізацію заходів соціальної політики та підтримку окремих категорій населення. До основних інструментів належать соціальні виплати, допомоги, субсидії, пільги, компенсації, соціальні послуги, програми підтримки зайнятості та інші форми цільової допомоги [1-2]. Їх застосування спрямоване на зниження негативного впливу соціально-економічних ризиків, підтримання належного рівня добробуту населення та забезпечення доступу до базових соціальних благ. Особливістю сучасного етапу є поступовий перехід від переважно універсальних форм підтримки до більш адресних інструментів, орієнтованих на конкретні потреби отримувачів. Водночас результативність їх застосування значною мірою залежить від якості визначення цільових груп, обґрунтованості критеріїв надання допомоги, доступності процедур отримання підтримки та узгодженості дій органів, відповідальних за її реалізацію. Це формує необхідність подальшого аналізу чинного інструментарію та особливостей його практичного застосування.

Узагальнення сучасного інструментарію державної підтримки населення дає змогу систематизувати основні засоби реалізації соціальної політики за їх функціональним призначенням та визначити результати їх практичного застосування. Основні групи інструментів державної підтримки населення та напрями їх впливу представлено на рис. 1.

Особливого значення трансформація інструментів державної підтримки населення набула в умовах повномасштабної війни. Її наслідками стали масштабне внутрішнє та зовнішнє переміщення населення, погіршення умов зайнятості, втрата доходів і житла, посилення соціальної вразливості домогосподарств та формування нових категорій отримувачів державної допомоги. Це істотно розширило функціональне навантаження на систему соціального захисту та зумовило необхідність оперативного пристосування чинних інструментів підтримки до змінених соціально-економічних умов.

За таких умов державна підтримка виконує не лише компенсаційну, а й стабілізаційну функцію, спрямовану на підтримання доходів населення, мінімізацію наслідків соціальних ризиків та забезпечення доступу до базових соціальних благ. Водночас воєнні умови виявили низку структурних обмежень чинного інструментарію, пов’язаних із його адресністю, доступністю, адаптивністю та оперативністю надання допомоги.

Водночас наявність розгалуженого інструментарію державної підтримки населення сама по собі не гарантує належної результативності його застосування. Практика функціонування системи соціальної підтримки вказує на низку проблем, пов’язаних із недостатньою адресністю окремих заходів, складністю процедур отримання допомоги, фрагментарністю інформаційного забезпечення, дублюванням окремих функцій та недостатньою узгодженістю дій між суб’єктами, залученими до реалізації соціальної політики [3-4; 7]. У

сукупності зазначені чинники можуть знижувати доступність державної підтримки для тих категорій населення, які найбільше її потребують, та обмежувати ефективність використання бюджетних ресурсів.

Рисунок 1. – Інструменти державної підтримки населення та результати їх застосування

Джерело: узагальнено автором на основі джерел 5-6; 8-9.

Окремою проблемою залишається недостатня гнучкість окремих інструментів державної підтримки щодо швидкої адаптації до змін соціально-економічного середовища. Динамічність доходів населення, зміни у сфері зайнятості, демографічні процеси та виникнення нових соціальних ризиків потребують постійного перегляду критеріїв отримання допомоги, механізмів її призначення та способів оцінювання результативності. За таких умов актуалізується потреба у переході від переважно реактивного реагування на соціальні проблеми до більш гнучкої моделі, орієнтованої на своєчасне виявлення потреб та попередження поглиблення соціальної вразливості.

Попри достатню різноманітність інструментів державної підтримки населення, результативність їх застосування значною мірою визначається якістю організаційного та інституційного забезпечення, обґрунтованістю критеріїв надання допомоги й здатністю системи своєчасно реагувати на зміну соціально-економічних умов. У цьому контексті доцільним є виокремлення основних

проблем, які обмежують ефективність чинного інструментарію та формують потребу в його подальшій модернізації (табл. 1).

Наведені проблеми мають взаємопов'язаний характер і свідчать про те, що подальше вдосконалення державної підтримки населення не може обмежуватися зміною обсягів фінансування або розширенням переліку соціальних виплат. Принципового значення набуває модернізація самого порядку формування та застосування інструментів підтримки, орієнтована на точніше визначення потреб отримувачів, спрощення доступу до допомоги, посилення міжвідомчої координації та системне оцінювання отриманого соціально-економічного ефекту.

Таблиця 1. Основні проблеми застосування інструментів державної підтримки населення

Проблема	Характер прояву	Наслідки для системи державної підтримки
Недостатня адресність окремих видів підтримки	Неповна відповідність критеріїв призначення допомоги фактичному рівню потреб та вразливості одержувачів	Розпорошення ресурсів, зниження соціального ефекту підтримки
Обмежена доступність окремих інструментів	Складність процедур оформлення, значна кількість документів, недостатня поінформованість потенційних одержувачів	Ускладнення отримання допомоги окремими категоріями населення
Фрагментарність інституційної взаємодії	Недостатня узгодженість інформаційних систем і дій органів, залучених до реалізації програм підтримки	Дублювання функцій, збільшення адміністративного навантаження, уповільнення прийняття рішень
Недостатня адаптивність інструментів	Обмежена здатність швидко враховувати зміни доходів, зайнятості, складу домогосподарств та характеру соціальних ризиків	Несвоєчасність реагування на нові або посилені форми соціальної вразливості
Недосконалість оцінювання результативності	Переважання показників обсягу фінансування та кількості одержувачів над оцінюванням фактичних соціально-економічних результатів	Ускладнення визначення реального впливу державної підтримки
Нерівномірність цифрової доступності	Відмінності у можливостях користування цифровими сервісами залежно від віку, місця проживання та цифрових навичок	Ризик обмеження доступу до підтримки для окремих гру

Джерело: узагальнено автором.

За таких умов модернізація інструментів державної підтримки населення має передбачати не фрагментарне коригування окремих заходів, а системне оновлення підходів до їх формування, застосування та оцінювання [10]. Основними орієнтирами такого оновлення мають стати підвищення адресності й доступності підтримки, посилення адаптивності механізмів її надання, цифрова

інтеграція процедур, удосконалення міжвідомчої взаємодії та орієнтація на вимірювані соціально-економічні результати.

Кількісні параметри соціального забезпечення упродовж 2019-2025 рр. також відображають трансформаційні зміни у системі державної підтримки населення. Особливого значення ці процеси набули після 2022 р., коли зростання соціальних ризиків, зміни у сфері зайнятості та доходів населення посилили потребу в адаптації чинних інструментів соціального захисту. Динаміку основних соціальних стандартів і параметрів державної підтримки населення у 2019-2025 рр. наведено на рис. 2.

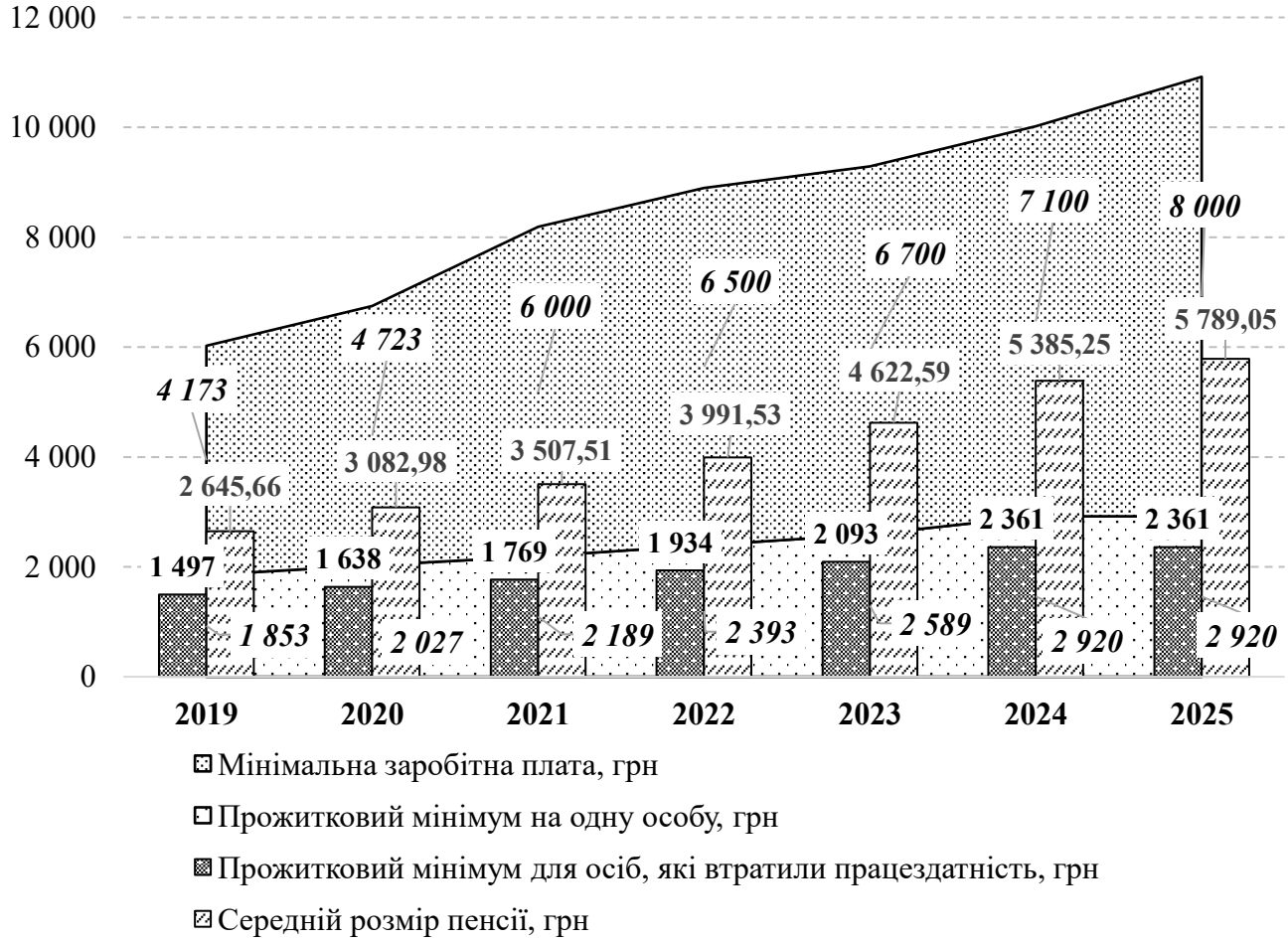

Рисунок 2. – Динаміка основних соціальних стандартів і параметрів державної підтримки населення України у 2019-2025 рр. в умовах соціально-економічних трансформацій

Джерело: побудовано автором за даними законів України про Державний бюджет України на 2019-2025 рр. та офіційними даними Пенсійного фонду України.

Дані рис. 2 свідчать про стале номінальне зростання основних соціальних стандартів упродовж 2019-2025 рр. Водночас динаміка окремих показників була нерівномірною. Найбільш помітне підвищення мінімальної заробітної плати відбулося у 2021-2022 рр., тоді як у 2024-2025 рр. прожитковий мінімум на одну особу та для осіб, які втратили працездатність, залишався незмінним. Середній розмір пенсії протягом досліджуваного періоду демонстрував послідовне зростання. Така динаміка засвідчує, що модернізація державної підтримки

населення має охоплювати не лише перегляд номінальних параметрів соціальних стандартів, а й удосконалення механізмів адресності, доступності та оцінювання результативності підтримки.

Узагальнення виявлених проблем та динаміки соціальних стандартів дає підстави визначити пріоритетні напрями модернізації інструментів державної підтримки населення. До них доцільно віднести удосконалення критеріїв ідентифікації отримувачів допомоги, розвиток інтегрованих інформаційних систем, спрощення процедур доступу до підтримки, автоматизацію призначення окремих видів допомоги, посилення міжвідомчої координації та запровадження системного моніторингу результативності соціальних програм. Основні напрями модернізації узагальнено на рис. 3.

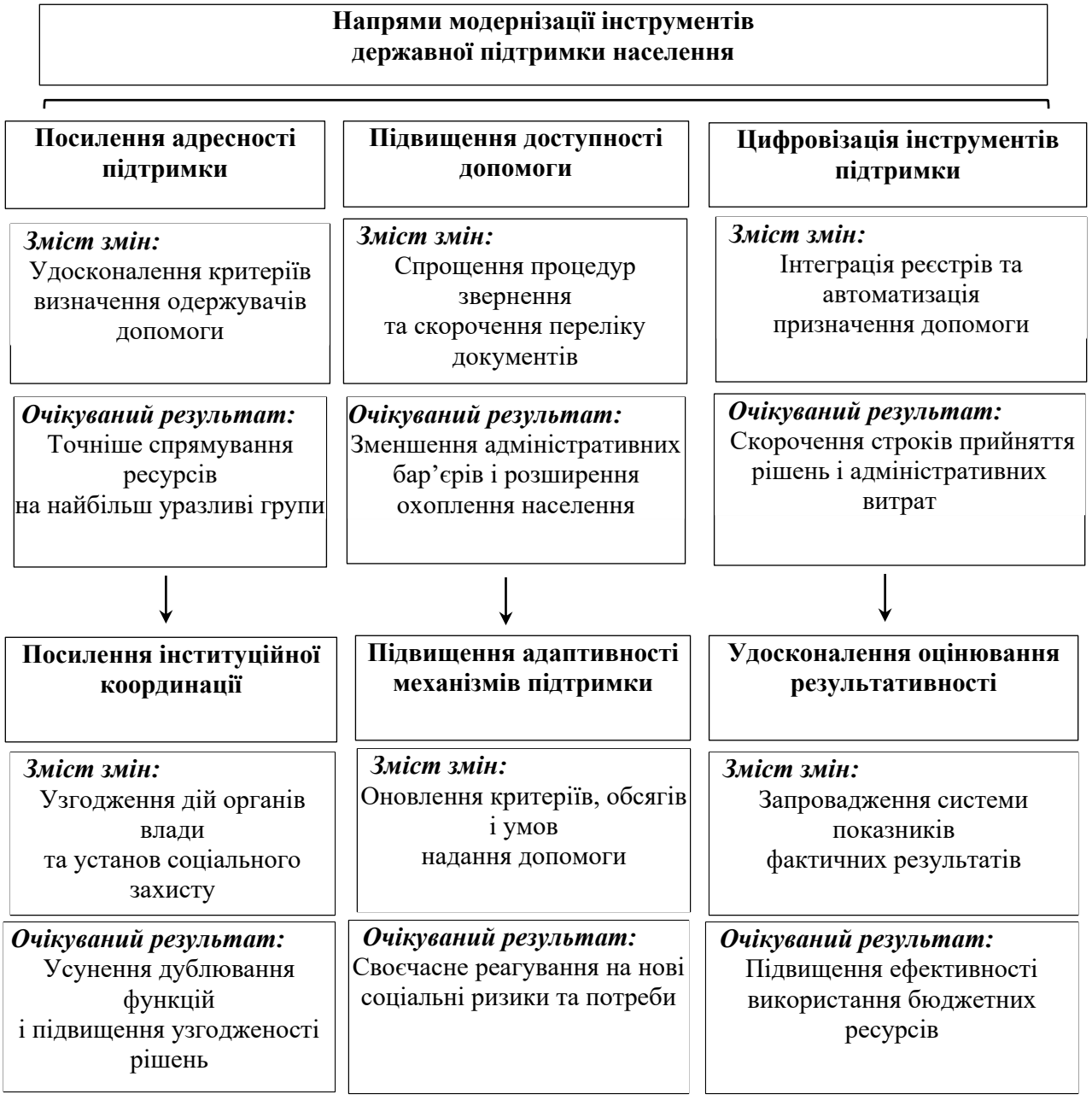

Рисунок 3. – Напрями модернізації інструментів державної підтримки населення

Джерело: узагальнено автором.

Запропоновані напрями модернізації мають взаємодоповнюючий характер і формують основу для переходу до більш гнучкої, адресної та результативної моделі державної підтримки населення. Їх реалізація сприятиме підвищенню якості управління соціальними програмами та забезпеченню більш повної відповідності інструментів підтримки фактичним потребам населення.

Реалізація зазначених напрямів має забезпечити підвищення адресності, доступності та результативності державної підтримки. Адресність передбачає точніше спрямування ресурсів на групи населення з найбільшою потребою у допомозі; доступність – мінімізацію організаційних, інформаційних і цифрових бар'єрів; результативність – досягнення конкретних соціально-економічних ефектів та можливість їх кількісного й якісного оцінювання.

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що модернізація інструментів державної підтримки населення має ґрунтуватися на принципах адресності, доступності, адаптивності та результативності. Встановлено, що ефективність чинних механізмів обмежується складністю процедур отримання допомоги, недостатньою точністю визначення цільових груп, фрагментарністю інституційної взаємодії та нерівномірністю цифрової доступності.

В умовах повномасштабної війни значення державної підтримки посилилося, а потреба в оперативній адаптації інструментів соціального захисту до нових ризиків і категорій отримувачів стала особливо актуальною. Аналіз динаміки соціальних стандартів у 2019-2025 рр. показав їх номінальне зростання, однак підтвердив необхідність удосконалення не лише обсягів підтримки, а й механізмів її надання та оцінювання. Зокрема, у 2019-2025 рр. мінімальна заробітна плата зросла з 4173 до 8000 грн, середній розмір пенсії – з 2645,66 до 5789,05 грн, тоді як прожитковий мінімум на одну особу у 2024-2025 рр. залишався на рівні 2920 грн.

Пріоритетними напрямами модернізації визначено удосконалення критеріїв ідентифікації отримувачів допомоги, розвиток інтегрованих інформаційних систем, спрощення процедур доступу, автоматизацію призначення окремих видів допомоги, посилення міжвідомчої координації та системного моніторингу результативності соціальних програм. Реалізація цих напрямів сприятиме формуванню більш гнучкої, адресної та результативної моделі державної підтримки населення.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням методичних підходів до оцінювання результативності окремих інструментів державної підтримки населення та визначенням можливостей їх адаптації до зміни соціально-економічних умов.

Внесок авторів. *Автор повністю провів дослідження, написав і відредагував текст.*

Фінансування. *Автор заявляє, що дослідження виконано без зовнішнього фінансування.*

Подяки. *Автор висловлює вдячність Уманському національному університету за створення належних організаційних, інформаційних та матеріально-технічних умов для проведення дослідження.*

Конфлікт інтересів. *Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дернова І. А., Боровик Т. М., Данилевська Л. С., Долока Л. В. Соціальний захист населення в умовах воєнної агресії, повоєнного відновлення та євроінтеграції України. *Демографія та соціальна економіка.* 2024. № 4. С. 93–114. DOI: https://doi.org/10.15407/dse2023.04.093 (дата звернення: 10.09.2026).

2. Жаворонок А., Лопащук І. Цифровізація соціальної сфери в контексті забезпечення економічної безпеки держави. Економічний простір. 2024. № 189. С. 253-258. https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-45 (дата звернення: 10.09.2026).

3. Малиш І. Методичні підходи до оцінки ризиків та ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств. *Таврійський науковий вісник.* Серія: Економіка. 2021. № 6. С. 81-88. 2021. DOI: https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.6.9 (дата звернення: 10.09.2026).

4. Мальований М. І., Прокопчук О. Т, Уланич Ю. В. Інформаційні технології в інноваційній діяльності страхового ринку України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2020. Випуск 96. Частина друга: Економічні науки. С. 103-115. DOI: https://doi.org/10.31395/2415-8240-2020-96-2-103-115 (дата звернення: 10.09.2026).

5. Непочатенко О. О., Прокопчук О. Т., Мальований М. І. Розвиток страхового ринку України в контексті сучасних викликів. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва,* 2024. Випуск 105, Ч. 2: Економічні науки, С. 7–16. DOI: https://doi.org/10.32782/2415-8240-2024-105-2-7-16 (дата звернення: 10.09.2026).

6. Охріменко І. Забезпечення економічної безпеки агробізнесу в умовах збройної агресії. *Український економічний часопис.* 2024. № 4. 35–39. https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-4-7 (дата звернення: 10.09.2026).

7. Пономаренко О.В. Трансформація страхової культури на ринку страхових послуг. *Збірник наукових праць уманського НУС*. 2023. Випуск 102. Частина 2. С. 36–47. DOI: https://doi.org/10.32782/2415-8240-2023-102-2-36-47 (дата звернення: 10.09.2026).

8. Прокопчук О., Соколюк С., Коротєєв М., Бондаренко Н. Соціальна робота і фінансове забезпечення: сучасні виклики для місцевого самоврядування. *Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика». Серія Економіка.* 2025. № 21 (42). DOI: https://doi.org/10.33296/2707-0654-21(42)-11 (дата звернення: 10.09.2026).

9. Прокопчук О. Т., Бондаренко Н. В., Уланич Ю. В., Фротер О. С., Андрусішина І. В. Особливості системи соціального захисту населення в Україні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва.* 2023. Вип. 102. Ч. 2. С. 131–145. DOI: https://doi.org/10.32782/2415-8240-2023-102-2-131-145 (дата звернення: 10.09.2026).

10. Тиха О. І. Сучасні тенденції впливу трансформації на формування соціального захисту населення України. *Економіка та суспільство.* 2023. № 52. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-17 (дата звернення: 10.09.2026).

11. Черенько Л., Реут А., Клименко Ю. Забезпечення стійкості соціальної підтримки населення України під час гібридних криз і катастроф. *Демографія та соціальна економіка.* 2024. Т. 58. № 4. С. 128–147. DOI: https://doi.org/10.15407/dse2024.04.128 (дата звернення: 10.09.2026).

12. OECD. *Social Policies for an Inclusive Recovery in Ukraine.* OECD Policy Responses on the Impacts of the War in Ukraine. Paris: OECD Publishing, 2022. DOI: https://doi.org/10.1787/506fcefb-en (дата звернення: 10.09.2026).

13. Pimhidzai O., Vaughan K. N., Sajaia Z., Purevjav A.-O. *Listening to Citizens of Ukraine: The Poverty and Human Impacts of Russia's Invasion of Ukraine.* Washington, DC: World Bank, 2024. URL: https://thedocs.worldbank.org/en/doc/2c2d81f33cb64ac4695818d3cf988fa2-0080012024/ (дата звернення: 10.09.2026).

14. UNICEF. *Evaluation of UNICEF's Humanitarian Cash Transfer Response to the Ukraine Crisis: March 2022 – June 2023.* UNICEF, 2024. URL: https://www.unicef.org/ukraine/en/documents/hct-response-study-2024 (дата звернення: 12.09.2026).

15. UNICEF. *Social Support to Low-Income Families in Ukraine: System Weaknesses and Recommendations for Improvement.* UNICEF, 2025. URL: https://www.unicef.org/ukraine/en/documents/social-support-to-low-income-families (дата звернення: 19.09.2026).

REFERENCES

1. Dernova, I. A., Borovyk, T. M., Danylevska, L. S., & Doloka, L. V. (2024). Sotsialnyi zakhyst naselennia v umovakh voiennoi ahresii, povoiennoho vidnovlennia ta yevrointehratsii Ukrainy [Social protection of the population under military aggression, post-war recovery and European integration of Ukraine]. *Demohrafiia ta sotsialna ekonomika*, no. 4, pp. 93–114. DOI: https://doi.org/10.15407/dse2023.04.093 (accessed September 10, 2026) [in Ukrainian].

2. Zhavoronok, A., & Lopashchuk, I. (2024). Tsyfrovizatsiia sotsialnoi sfery v konteksti zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy [Digitalization of the social sphere in the context of ensuring the economic security of the state]. *Ekonomichnyi prostir*, no. 189, pp. 253–258. DOI: https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-45 (accessed September 10, 2026) [in Ukrainian].

3. Malysh, I. (2021). Metodychni pidkhody do otsinky ryzykiv ta efektyvnosti innovatsiino-investytsiinoi diialnosti pidpryiemstv [Methodological approaches to assessing the risks and efficiency of innovation and investment activities of enterprises]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seriia: Ekonomika*, no. 6, pp. 81–88. DOI: https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.6.9 (accessed September 10, 2026) [in Ukrainian].

4. Malovanyi, M. I., Prokopchuk, O. T., & Uliany, Yu. V. (2020). Informatsiini tekhnolohii v innovatsiinii diialnosti strakhovoho rynku Ukrainy [Information

technologies in the innovative activity of the insurance market of Ukraine]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho natsionalnoho universytetu sadivnytstva*, no. 96, part 2: Ekonomichni nauky, pp. 103–115. DOI: https://doi.org/10.31395/2415-8240-2020-96-2-103-115 (accessed September 10, 2026) [in Ukrainian].

5. Nepochatenko, O. O., Prokopchuk, O. T., & Malovanyi, M. I. (2024). Rozvytok strakhovoho rynku Ukrainy v konteksti suchasnykh vyklykiv [Development of the insurance market of Ukraine in the context of current challenges]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho natsionalnoho universytetu sadivnytstva*, no. 105, part 2: Ekonomichni nauky, pp. 7–16. DOI: https://doi.org/10.32782/2415-8240-2024-105-2-7-16 (accessed September 10, 2026) [in Ukrainian].

6. Okhrimenko, I. (2024). Zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky ahrobiznesu v umovakh zbroinoi ahresii [Ensuring the economic security of agribusiness under armed aggression]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys*, no. 4, pp. 35–39. DOI: https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-4-7 (accessed September 10, 2026) [in Ukrainian].

7. Ponomarenko, O. V. (2023). Transformatsiia strakhovoi kultury na rynku strakhovykh posluh [Transformation of insurance culture in the insurance services market]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho natsionalnoho universytetu sadivnytstva*, no. 102, part 2, pp. 36–47. DOI: https://doi.org/10.32782/2415-8240-2023-102-2-36-47 (accessed September 10, 2026) [in Ukrainian].

8. Prokopchuk, O., Sokoliuk, S., Korotieiev, M., & Bondarenko, N. (2025). Sotsialna robota i finansove zabezpechennia: suchasni vyklyky dlia mistsevoho samovriaduvannia [Social work and financial support: Current challenges for local self-government]. *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriia Ekonomika*, no. 21(42). DOI: https://doi.org/10.33296/2707-0654-21(42)-11 (accessed September 10, 2026) [in Ukrainian].

9. Prokopchuk, O. T., Bondarenko, N. V., Uliany, Yu. V., Froter, O. S., & Andrusishyna, I. V. (2023). Osoblyvosti systemy sotsialnoho zakhystu naselennia v Ukraini [Features of the social protection system of the population in Ukraine]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho natsionalnoho universytetu sadivnytstva*, no. 102, part 2, pp. 131–145. DOI: https://doi.org/10.32782/2415-8240-2023-102-2-131-145 (accessed September 10, 2026) [in Ukrainian].

10. Tykha, O. I. (2023). Suchasni tendentsii vplyvu transformatsii na formuvannia sotsialnoho zakhystu naselennia Ukrainy [Current trends in the influence of transformation on the formation of social protection of the population of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 52. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-17 (accessed September 10, 2026) [in Ukrainian].

11. Cherenko, L., Reut, A., & Klymenko, Yu. (2024). Zabezpechennia stiikosti sotsialnoi pidtrymky naselennia Ukrainy pid chas hibrydnykh kryz i katastrof [Ensuring the resilience of social support for the population of Ukraine during hybrid crises and disasters]. *Demohrafiia ta sotsialna ekonomika*, vol. 58, no. 4, pp. 128–147. DOI: https://doi.org/10.15407/dse2024.04.128 (accessed September 10, 2026) [in Ukrainian].

12. OECD. (2022). Social policies for an inclusive recovery in Ukraine. OECD Policy Responses on the Impacts of the War in Ukraine. Paris: OECD Publishing. DOI: https://doi.org/10.1787/506fcefb-en (accessed September 10, 2026).

13. Pimhidzai, O., Vaughan, K. N., Sajaia, Z., & Purevjav, A.-O. (2024). Listening to citizens of Ukraine: The poverty and human impacts of Russia's invasion of Ukraine. Washington, DC: World Bank. Available at: https://thedocs.worldbank.org/en/doc/2c2d81f33cb64ac4695818d3cf988fa2-0080012024/ (accessed September 10, 2026).

14. UNICEF. (2024). Evaluation of UNICEF's humanitarian cash transfer response to the Ukraine crisis: March 2022 – June 2023. Available at: https://www.unicef.org/ukraine/en/documents/hct-response-study-2024 (accessed September 12, 2026).

15. UNICEF. (2025). Social support to low-income families in Ukraine: System weaknesses and recommendations for improvement. Available at: https://www.unicef.org/ukraine/en/documents/social-support-to-low-income-families (accessed September 19, 2026).